

بررسی تناسبات پنجره در معماری مسکونی دوره قاجاریه در شیراز

نهال اقتصادی^{1*}، شیوا حاتمی کیا²

1. دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیضا، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، بیضا، ایران

E-mail: nahal.eghtesady@yahoo.com

2. دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد علوم و تحقیقات فارس

E-mail: shiva.hatamikia@yahoo.com

چکیده :

بشر از ابتدای سکونت خود بر روی کره خاکی همواره احساس نیاز به سرپناه را با خود به همراه داشته است، بنابراین طبیعی است که خانه نخستین و قدیمی ترین گونه معماری می باشد. یکی از مهمترین وجوه سنت معماری گذشته این سرزمین نور و روشنایی با توجه به اقلیم بوده است، بنایی که در نور یک سرزمین شکل می گیرد متاثر از شرایط خاص اقلیمی است و خصایل فرهنگ مردم آن سرزمین را به همراه دارد، روش های مختلف و بسیار متنوع تامین نور مناسب در معماری در بطن اقلیم و آمیخته فرهنگ و خلیقات این مردم و مصالح اولیه نهفته است. در این راستا در مبحث محیط های مسکونی و معماری همساز با اقلیم ابعاد پنجره، جنس مصالح ساختمانی و شرایط اقلیمی بسیار مهم است که می توان حداکثر صرفه جویی را برای گرمایش و سرمایش محیط های مسکونی به عمل آورد.

در این مقاله سعی بر این است تا با بررسی ابنیه دوره قاجاری بویژه خانه های تاریخی شهر شیراز و گونه مسکونی آن تعداد و ابعاد و اندازه پنجره ها مورد بررسی قرار گیرد که آیا پنجره های خانه های قاجاری با توجه به اقلیم خاص شیراز از یک مدول یا پیمون خاص پیروی می کرده اند؟ در این راستا چند نمونه خانه مسکونی دوره قاجار در شیراز مورد بررسی قرار گرفت که اسامی آن در جدول شماره یک عنوان شده است. نتایج حاصل از این کنکاش دستیابی به استانداردهایی در طراحی ابعاد پنجره می باشد که با دوره های قبل خود متفاوت است و به عنوان ویژگی خاص دوره قاجاریه قابل ذکر خواهد بود.